

Tescil No : 143
Koruma Tarihi : 06.11.2006
Başvuru No : C2006/036
Coğrafi İşaretin Türü : Mahreç İşareti
Başvuru Sahibi : Karamürsel Belediye Başkanlığı
Başvuru Sahibinin Adresi : Cumhuriyet Cad. Karamürsel KOCAELİ
Ürünün Adı : Sepet
Coğrafi İşaretin Adı : Karamürsel Sepeti
Kullanım Biçimi : Markalama
Coğrafi Sınırları :Kocaeli'ne bağlı Karamürsel İlçesi ve köyleridir.
Belirtilen özelliklere bağlı kalmak şartı ile başta Karadeniz Bölgesi olmak üzere Türkiye'nin diğer bölgelerinde de yapılabilir.

Diğer bilgiler ektedir.

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret; 18.07.2010 tarih ve 27645 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir. 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 06.11.2006 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Tescil No : 143
Coğrafi İşaret : Karamürsel Sepeti

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri :

Kestane ağacının köklerinden çıkan ve yerel alanda “şah” denilen dal ve filizlerden yapılan, elde örülen sepettir. Bu sepetler, yaş meyve ve sebzenin toplanmasında ve taşınmasında kullanılır.

Özgün işçiliğe sahiptir. Görünüş olarak sepet oval biçimde imal edildiğinden ufak görünüşüne sahip olmasına rağmen iç hacimi geniştir. Bağ ve bahçelerde kullanılan bu sebeptler özel kuşak ile üreticinin beline takılmak suretiyle yüksek miktarda yaş meyve ve sebzelerin zedelenmeden ve ezilmeden taşınmasını sağlar. Normal bir karamürsel sepeti 6-8 kg. meyve ya da sebze depolama, taşıma kapasitesine sahiptir.

Tekleme ve ikileme tekniği ile örgü biçiminde gerçekleştirilen karamürsel sepetinin üst bölümünde kullanılan kamaların kuşağa saplanması suretiyle dik durması ve uzun süre (ortalama 3-4 yıl) kullanılması sağlanmaktadır.

Üretim Metodu :

Mart ve Ağustos aylarında yabani kestane ağacının kökünden çıkan filizler kesilerek toplanır. Bu işlemin ağaçların canlanma döneminden hemen önce olması gerekmektedir. Toplanan filizlerde neminin azalması için en az bir hafta güneş altında kurumaya bırakılır. Yaklaşık 5-7 cm. çapında, 120-150 cm. uzunluğundaki bu filizler, bıçakla soldan sağa doğru yarılarak çıtalara haline getirilir. Sonra bu çıtalara, bir müddet su içinde tutularak yumuşamaları ve esnemeleri sağlanır. Sepet ustası, yere bağdaş kurarak bu çıtalardan sert olanlarını, sepetin taban yapısını oluşturan dipliğin imalatı için kullanmaya başlar. Sepetin dipliği için usta, 8 adet ana çıtayı çapraz bir şekilde getirir ve döşemeye başlar. Dipliği döşedikten sonra usta, örme çıtalardan birini almakta ve sağ eliyle bu çıtayı, dipliğin şeritlerinden birinin altına sokmaktadır. Bu arada, sağ ayakla çatılan şeritlerin kesiştikleri orta noktaya basar. Böylece çatılan çıtalara oluşturduğu şeritler bozulmadan durmaktadır. Bu noktayı eksen kabul ederek, dipliğin örmesinin bitimine kadar, usta ayağını aynı noktada sabit tutarak bu eksen etrafında döner. Usta, her iki eliyle dipliklerinin birinin altından, yanındakinin üstünden geçirerek örme işlemini sürdürür. Bu işlem sonucu 30-40 cm. çapında iki sıralık bir daire meydana gelir. Bu dairenin kenarına, filizlerin kabuk kısmından alınan doğal şerit ile çember kuşak örülür ve böylece sepetin dip kısmı tamamlanmış olur. Çıtalara yukarı kalkık duran dipliğin ortası ise hafif çökük durumdadır. İmalatın ikinci bölümünde usta, dipliğin yukarıya kalkmış uçlarını ters çevirir ve sepetin dış bükey kısmı da, sepetin dipliğini tamamlayan yan düzeyi halini alır. Örme, bu alana kaydırılır. Örme çubuklarından birini eline alan usta, çubuğun uç taraflarını iç alana gelecek şekilde kullanarak örmeyi sürdürmekte ve dokumada atkının, çözüğünün içinden geçmesine benzer bir şekilde sepette örme şeridi dipliklerin arasından geçmektedir.

Tescil No : 143
Coğrafi İşaret : Karamürsel Sepeti

Yan örgüler de, ustanın maharetiyle oval bir oluşumla gerçekleşmekte ve sağlanan bütünlükle, sepetin boyutu ortaya çıkmaktadır. Üretimde son olarak sepetin ağız kısmı yapılmaktadır. Bu kısma “ağız çemberi” denilmektedir. Bu çemberde de çitanın koyu renkli kabuklarından yararlanılır. Bu koyu kabuklar ayrıca sepette renk farklılığı da yaratır. Sepetin ağız çemberi, 5 adet bu özel şeritten oluşmaktadır. Sonra bu şerit dikey kamalarla dış taraftan dipliğin iç örgüsüne sokulmakta, uçları ise, ters çevrilerek ağız çemberini oluşturan örmenin için yerleştirilmektedir. Sepet, bu şekilde tamamlanmış olur.

Karamürsel sepetinin tabanı takribi 8-15 cm, gövde genişliği 30, ağız genişliği 23, boyu ise 35 cm.’dir.

Denetim :

Ürünün üretimi, pazarlanması, mahreç işaretinin kullanım biçimi, markalanması, ürün üzerinde belirtilmesi, işaretlenmesi veya etiketleme şekillerini ayrıntılı olarak denetlemek üzere Karamürsel Belediyesinden 1, Karamürsel Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünden 1 ve Karamürsel İlçe Tarım Müdürlüğünden 1 üye olmak üzere toplam 3 kişiden meydana gelecek bir denetleme kurulu oluşturulacaktır.

Denetleme yılda en az iki defa yapılacak ve neticeleri rapor haline getirilecektir. Şikayet ya da ihtiyaç duyulduğunda denetleme her zaman yapılacaktır.